

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és osztörtökön.
Előfizetési ár: Az „Ötthon” havi melléklettel egész évre 77 frt
A sajtóirodalmi melléklettel, hálkál
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Poliak-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel

Közegészségügyünk.

Kormányok mennek, kormányok jönnek; lomtarba kerül a régi program, új kerül helyébe; a politikai élet folyton mozgó hullámai tisztítják, csiszolják a nagy eszméket; századokra kiható reformtervek születnek még pillanatok alatt s a pillanatok szülte eszmék testet öltve, büszkén hirdetik az alkotó tetterejét.

A törvényhozás, a törvénykozási tényezők — és itt első sorban a kormánytagjai — figyelme, alkotó ereje kiterjed a praktikus élet minden ágára; a közjó, a közérdek minden egyes törvényhozási ciklusban újabb rendeleteket, újabb törvényeket nyer, melyek egyenként és összesen a polgárok s így az állam fejlődését, jólétét segítik elő. Így látjuk, hogy az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság, az igazságszolgáltatás évről-évre biztosabb jobb alapra lesz fektetve, mindeink többé-kevésbé halad, sőt egyike másikra szépen virágzik is; csak egy mostoha gyermeke van az államnak, egy elfeledett nagy állami érdek várja régóta a támogatást s ez: a közegészségügy!

Nem akarom ezzel azt mondani, hogy e téren nem történt volna semmi, mert az utolsó évtized fényes eredményeket is produkált. Hogy ezek az

eredmények még sem voltak kielégítőek, ennek oka abban keresendő, hogy nem az általános közegészségügy, illetve ennek az a lapja, hanem egyes részek, kisebbrendű kérdések megoldására törekedtek. Az így nyert — mozaikszerűleg összerakott — egész aztán csak fégy toldott-foldott művet eredményezett, ahol a részek toldásánál mindenütt hézag maradt, vagy a már jól összeillesztett részek egyike ellentmondott, ha ugyan tönkre nem tette a másik rész hatását.

Hogy ez valóban így van, azt bizonyítja az a tény, hogy a közegészségügyi törvény alkotása óta, ami csaknem 25 évvel ezelőtt történt, több mint 2000 rendelet intézkedik, osztogat tanácsokat a szenvedő közegészségügynek s így mi sem természetesebb mint az, hogy e rengeteg rendeletterében oly könnyű eltévedni, vagy ettől félvén, oly szívesen kerüljük e rengeteg erdőbe be is menni.

A meglévő 1876-iki közegészségügyi törvényünk pedig elavult, hézagos, a lényegét illetőleg a lehető legrosszabb. Intézkedéseiben homályos, többet ad a formára, mint a lényegre, minden paragrafusára annyira hézagos, hogy bárki által könnyen kijátszható s ebben leli magyarázatát például a kuru-szlásnak oly nagy mérvű elharapózása, hogy több helyen a törvény oltalma alatt üzött rendszeres

foglalkozássá vált. Eklatáns példa erre Nagyvárad, Debrecen stb. és széles Magyarország csaknem minden helységében élő javasasszony, „csudadoktor.” Ennek a törvénynek nincs hatása, hogy úgy mondjam, nincs tekintélye, legalább ezt látjuk a legtöbb közegészségügyi hatóság intézkedéseiből, amelyek előforduló precedenseknél mindenhez inkább alkalmazkodnak, de közegészségügyi törvényt alig ismernek. A parlamentnek át kellene gyűrní az egész törvényt — elsejéttől végéig alkalmazni kellene a mai modern korhoz s ennek minden nyavalyáihoz, egyszóval egy határozott irányú, modern és praktikus közegészségügyi törvényt kell alkotni.

Egyöntetű, praktikus irányú törvényre van szükség a fertőző betegségek körül követendő eljárásban is. Ma úgy állunk e téren, hogy a hány ház, annyi szokás, s jöllehet számtalan az idevonatkozó rendelet, ezeknek teoretikus iránya és célzata miatt csaknem tehetetlenek vagyunk a már fellépett járványokkal szemben. Hogy egyébre ne hivatkozzam, nálunk a fertőtlenítés csak formai dolog, az elkülönítés pedig csak egy túlvilági fogalom. Pedig azt már a laikus is tudja, hogy e kettőnek pedáns kivitele csaknem egyedüli gyógyszere a legtöbb járványos betegségnek.

TARCA.

A ki a védőjét meglopja.

— Elbeszél egy kriminalista. —
— Botrány!... Gyalázat!... Hogy milyen halátlanak ezek a vádlottak!... Képzelse: mi történt velem! Egy internacionális gazembert védek. Híres zsebtolvaj; az volt az édesapja, meg az öregapja is. Az ügyész megvádolja és rovtól előéletére való tekintettel (kilencszor volt büntetve!) szigorú büntetést kér. Erre fel állok én, megtartom jogi érvekkel dusanfelszerelt védőbeszédemet, ki-tejtem, hogy a gazfickó ártatlan és a nagyobb szabású jelenségek védőbeszéd hatása alatt a törvénytől fel is mentette őt és elrendelte, hogy bocsássák szabadon.
Együtt jöttünk ki az új törvényházból. A huncutnak az volt az első megjegyzése, hogy:
— Édes doktor úr, láttam már sok ügyvédet, a ki pénzért ügyesen hazudik, de olyan ügyvédet, a ki ingyen hazudik — ma láttam először. Meg kell adni, hogy pompásan beszélt.
— Talán bizony nem akar honorálni?
— Akarom biz én, hanem még csak a kísérlet stadiumig sem mehettek, mert egy megveszekedett fillérem sincs. Tudja mit, ügyvéd úr: a jövő héten egy kis körutat tesztek

Csehországban s remélem, hogy visszajövet hercegléggel megfizethetem.

— Lopott pénzt el nem fogadok.
— Majd meglátjuk... Igaz ni! Nem mennék be valahova egy kis villásreggeli-re? nagyon éhes vagyok.
Bementünk egy vaci-körúti söresarnokba. A nyavalyos leült a sarokasztalhoz, megévett három gulyást és hat csészárzsemlyét, aztán szívtart parancsolt és úri flegmával pófékelt az orrom alá.
— Leföztem az elnököt.
— Hogyan?
— Valahányszor egyet hazudtam, mindig a feleségem boldogságára esküdöztem. Pedig sohasem volt feleségem.
— Nagy kópé!
— Hanem az ügyésznek is jól oda-mondtam am!
— Ugyan no!
— Schogy sem akarta elhinni, hogy ártatlan vagyok s faggatott szegényke, azt hívén, hogy boldogul velem. Kérdi tőlem: »Talán bizony azt is letagadja, hogy a kérdéses időben az új vasúrtérren volt?« Ott voltam biz én, — mondom. Már miért nem lettem volna ott? Es ha ott is voltam? Nem szabad nekem ott lenni? Miért ne volna szabad nekem ott lenni? »Az ügyész ur ezért a csútes esavarástért nagyon megharagudott.« »Ne beszéljen annyit! — kiált rám. A rendőr látta, aminőt futott.« »Igenis futottam.« —

»Miért futott hiszen senki sem hajtotta.« —
»Dehogy nem, mondok, hajtott a keserűv, amit egy félórával azelőtt megittam és mert hajtott, hat futottam.« Erre aztán már nem tudta mit feleljen az ügyész ur; zavarba jött, hogy szinte megsajnálta.

— Az már bizonyos, hogy akasztófát érdemel az úr.

— De legjobbn kifogtam a fogházörön. A pad szélén ülünk s a paraszt mindig irgalmatlanul oldalba bökött, valahányszor észkelődtem: a helyemen. »Ne megállj, majd megbánod!« Gondoltam magamban. Lassan-lassan elhúzódtam tőle, míg végre a pad másik szélére jutottam. Eppen a rendőrt hallgattam ki, aki borzasztóan bemártott. En, mintha valamit félbeszakítani akarnám, — hirtelen felugrom és zsupsz: a fogházör elvesztve az egyensúlyt, hanyattesik.

— Szegény ördög!
— Tudja-e doktor úr, hogy tárgyalásokban egy kis szerelmi kalandon is áttem. Volt a hallgatóságban egy bogárszomú asszonyka, aki nagyon érdeklődhetett irántam, mert olyan arborandusán nézett rám. Az ügyész beszéde alatt rakacsintottam egynehányszor, amire szemrehányólag tekintett az ügyészre, aki megbüntetésemért kérte, Ha én azzal az asszonykával még egyszer összejöhötök!...
— Bizonyosan őt is meglopna.
— Igen, ellopnam a szívét.
— Nagy gancs! maga.

Egy hézagoss rendelt intézkedik a hét évnél fiatalabb gyermekek orvoslásáról is. De ki orvosolja azokat a szegény kisdedeket abban a több mint 200 egészségügyi körben, ahol nincs orvos? Vagy hogy orvosolhatja sikeresen a kisdedeket az a körorvos, akinek működési köréhez 20—30, sőt 50 község is tartozik? Hiszen erre sem ideje, sem fizikai ereje nincsen. Vagy honnan szerezzen erre ambíciót az az orvos, ki nek évi fizetése 3—400 forint, s ha egész évben küzd, fárad, megkerehet talán még kétszer ennyit? A kenyérkereset szükségessége, a mindennapi élelem megkeresése bizony nem istápolja az ambíciót s nagyon gyatrán javítja a közegészségügyet.

Ekörülmények aztán megdöbentő következményképpen előidéztek azt a gyermekhalandóságot, melyet nálunk györféltre a statisztika szomorúan konstatal.

Javíthatjuk e statisztikát, ha szaporítjuk az egészségügyi köröket, szaporítjuk a kör- és községi orvosok számát. És aztán adjon az állam ezeknek az orvosoknak megélhetést, működési körükben önálló jogkört s a kedvező eredmény csakhamar el lesz érve. Ne lebegjen a szolgabíró s a község bírája között az a körorvos, akinek működése fontosabb és áldásosabb, mint csaknem minden más tisztviselőé és aki folyton harcban áll amaz elemekkel és ellenséggel, amelyeket leküzdeni, vagy kevésbé ártalmassá tenni inkább képes, mint sok megannyi ügyű és szurony.

A közegészségügyi büdzsének csak félmillióval való szaporítása e célokat már mind megvalósíthatná; a közegészségügy államosítása feltétlen orvoslása volna mai rossz közegészségügyi viszonyainknak és ez államosítással több hasznot, több jót nyerne az országnak, annak minden lakója, mint

sok megannyi luxúriózus, paradés intézménnyel, amelyek mindenike csak az épület külsejét, tetejét ékesíti, de a cifra máz csak korhad, avult és roskadozó falakat takar.

Dr. A. G.

A föld terhe. A központi statisztikai hivatal, a földművelési miniszter meghagyásából, a földbírtokon lévő jelzálogos teherre vonatkozó adatokat összegyűjtötte.

Régi követelése ez azoknak, a kiknek véleménye szerint a mai gazdasági rend keretében a föld és művelői aránylag hátrébe szorultak s míg az állam és község bőven részesíti őket a terhekben, nem igen gondol azzal, hogy cserében megfelelő előnyöket nyújtson. E körülmények s a mezőgazdasági válságnak róható föl, ha a teher rohamosan nő és ötven évvel a fölszabadítás után a földbírtok olyan súly alatt nyög, a mely sokak szemében másként, mint egy új tehermentesítéssel nem orvosolható.

A kormány, a többségében mezőgazdából álló törvényhozás, a nemzeti érdekek éber őre, a közvélemény sokáig érzéketlen volt ezekkel a panaszokkal szemben: a tények fokozódó ereje azonban végül ogy parancsolóvá lett, hogy előle kitérni immár ama skrupulusok mellett sem lehetett, melyeket a statisztikusok a fölvetélek megbízhatósága tekintetében éveken át taplaltak. Az eddig közzétett adatok elijesztően szomorú fejlődésre vallanak.

A földbírtokra 1885-ben 58 millióval több terhet tábláztak be, mint amennyit törültek, 1897-ben pedig mintegy 130 milliót. A bírtok átutazások száma ez utóbbi évben meghaladta a 450 ezret, értékük a 400 milliót. Közülük a legjelentősebbek az exekuciók kategóriája. Számuk 1875-től 1897-ig 9 ezerrel 18 ezerré emelkedett.

Ilyen számokkal szemben érzéketlenek és tétlenek igazán nem maradhatunk, ha csak a nemzet egész gazdasági jövőjét el nem akarjuk játszani. Szilárd alapokon nyugvó, léteben biztosított földbírtok nélkül egy olyan ország, mely ma is főleg földművelő állam, szabad és független sokáig nem lehet. Ha a földművelői jövedelmének túlnyomó részét másoknak kénytelen átadni, maga pedig csak éppen hogy megél, a politikai szabadság rá nézve mit sem ér többé, mert igazában mások szolgáivá aljasult.

Ez a meggyőződés tört útát magának Láng Lajos nagy bírái beszédében, ez tette emlékeztetéssel azt a képviselőházi felszólalást, melyben Horánszky Nándor pár hónap előtt a földbírtokosság mai nyomortúságát vázolva, orvoslást és intézkedést kívánt, annak az osztálynak érdekében, mely a terhe, túlnyomó részét hordozza roskadozó vállán.

Az, hogy más nemzetek hasonló bajokban szenvednek, ránk nézve nem mentség és nem vigasztalás. Sem Német, sem Franciaországban nem bírnak ezek a kérdések olyan fontossággal, mint nálunk. Ott legfőképpen a nemzet egyik osztályának a másik rovására való aránytalan gazdagulásáról van szó, nálunk arról, hogy a hipotékák révén az ország földjének jövedelme idegen országbeli tőkészek kezébe ne jusson. E szempontból tekintve, a földbírtok tehermentesítése a nemzeti függetlenség kérdésévé emelkedik. Kell-e még több ok arra, hogy vele komolyan és behatóan foglalkozzunk?

Az adóssági statisztika állítólag már ez év folyamán elkészül s kezünkbe jutnak az eddigénél hitelesebb alakban a letűnt évek eredményei. Aligha lesznek biztatók s a kormány, törvényhozás és nemzet az előtt a nyárnak, mely a nemzeti érdekek megvédése körül az eddigénél biztatóbb eredményeket képes majd fölmutatni.

Milyen lesz az ideai nyár.

— Az időjárásról. —

Mindenkit, de különösen a gazdaközönseget érdeklí leginkább azon kérdésnek megoldása, vajjon milyen az a nyár, amely méhében hordja egy évnek jó vagy rossz természetét, s ezzel nálunk egy egész nemzet egy évi jólétét vagy szűkölködését.

Azon rendszer szerint, amelynek alapján már elég régóta jelezem a jövődő időváltozásokat, nagy átlagban egy egész évszak milyenségére lehet következtetnem, amelyet én már úgy elmeíteltem, mint gyakorlatilag a teljesség bekövetkezése folytán be is bizonyítottam.

Ezen rendszer alapján vonom meg jelenleg is a következtetéseket a jövőre nézve s jelzem nagy átlagban: milyen lesz az ideai nyár?

A napfoltok minimumának korszakát érik jelenleg. A minimum és a maximumoknál pedig az a tényleges megfigyelésből merített sajátságuk van, hogy ekkor az időjárás mintegy kilátszik zökentve lenni a rendes kerékvágásból s abnormális, vagyis szokatlan formában, minőségben jelenkezik.

A forma, a minőség lehet különféle, de mindig a végtelékben látszik az mozogni.

Ilyen jellege volt már eddig is az évi időjárásnak és nincs semmi ok, hogy e végtelékbe való terjeszkedéstől jövőre nézve is elálljon. Hiszen még mindig a napfoltok minimumainak közelébe eső évet éljük, miután 1900. lesz a minimum.

Nyarunk tehát ennek alapján abnormális lesz, amit a tapasztalas is már annyiban bizonyít, hogy az enyhe, meleg telekre a nyár is mindég valami különlegességet hozott.

E különlegesség azonban lehet reánk nézve kedvező vagy kedvezőtlen, amennyiben hasznot vagy kárt hoz számunkra.

Az előbbi a ritkább esetek közé tartozik, míg az utóbbi sürűbben fordul elő, ami különben a valószínűség cinélete szerint is helyes így, mert sokkal több oly esemény van ami az emberre kedvezőtlen, mint az, ami kedvező, vagyis több a rossz, mint a jó az életben is.

Az ideai nyarunk azonban különlegességével, ez alkalommal a reánk nézve kedvezőbb végtelék fogja hozni, kivéve ha a májusi igen veszedelmesnek mutatkozó csomópontok megakadályoznak ezen jóakaratainak kivételében. Az ősz, a tél, minden abnormális időjárás dacára is kedvezőleg hatott a vetések állására, amelyek így már az ősz folytán is felette megerősödtek.

A változatosnak ígérkező május hava szintén csak előnyösen fog azokra hatni, ha csak az ily változatok nélkül igen könnyen létesülhető fagy nem tesz sok szép reményt hirtelen tönkre.

Ezen esély nem biztos ugyan, de valószínűség elég nagy, minden attól függ, vajjon a napon cylonok vagy kitorések lesznek-e nagyobb mérvben. A cylonoknak a napfolt minimumok folytán nagyobb a valószínűségük, de azért a kitorések is létesülhetnek, amely utóbbi esetben a fagytól megmenekülünk, sőt ha lesznek, úgy a változati csomópont hatása következtében erősebb lesz jellemük, még szokatlan melegt is hoznak.

A változás tehát mindkét esetben erős hatású lesz, csupán a minőségé még eddig bizonytalan, hol azonban mégis a hidegebb időjárásnak a valószínűsége nagyobb. Nehány nappal ezt megelőzőleg azonban már biztosan el lehet döntenünk a napon mutatkozó jelenségekből azt, ami most még bizonytalan.

— Bizony kérem, híres zsebtolvaj vagyok én. Ismernek Lipszében, Brünben, Berlinben, Londonban, szóval mindegyik világvárosban A fényképetem mindenütt ott található ügyvéd úr a rendőrség albumában. Azt mondják, hogy én vagyok a világ legügyesebb zsebtolvaja.

— Az ügyelést! Engem lopjon meg, ha tud.

— Még mire nem gondol, ügyvéd úr. Disznó halálanság volna fölém. Úgy látszik, ön még nem tudja, hogy nil az a cavalleria gauciariana...

Kifiztettem a villásreggeli érat, aztán az utcára értem, főtöttem egy fővonal után, hogy a zsebtolvajt lerázam a nyakamól. A műegyetem elé értem, ki akarom venni zsebtörőmat, hogy a műegyetem órá után igazítsam s csak akkor vettem észre, hogy védtencem meglopott. Ellopta az én drága aranyérmamat.

Ki látott már ilyet? No azt az országos pernahajdert még csak nem is hibáztathatom olyan nagyon, mert hiszen én magam mondattam neki, hogy engem lopjon meg ha tud! Úgyan kérem, szólítsa fel a lapokban, hogy küldje vissza az érmát. Ime én már el is készíttettem a felhívást.

»Azon tisztelt urat, akit e hó 3-án vétem és a lopás vádjá alól felmentettem, mely tisztelettel kérem, hogy magánál felejtett zsebtörőmat kezéimhez juttatni sziveskedjék. Jutalmul hótelenem magam, hogy legközelebb újra ingyen fogom védeni.

Gutius.

Ha tehát a májuson minden fagy nélkül átesünk, akkor már nyarunk melege köszönt be, amely a jelekből ítélve, az idén erősebb lesz a múlt événél. Vajjon beválik-e az alkalommal azon tapasztalás után többször beállott tény, hogy az enyhe télre száraz nyár következik, — azt ismét a június 8-ika körül a napon lefolyó események mutatják meg biztosan.

Erre nézve a nagyobb valószínűség arra mutat, hogy nyarunk éppen nem fog bővelkedni esőben, amit különben a téli, és a jelenlegi állapotokból is következtethetünk, amennyiben a csapadék, vagyis az esőképződés igen nehezen és csak kisebb mennyiségben tud érvényesülni.

Június, július és augusztus hónapok változasi csomópontjai, mind a szárazabb nyár valószínűségét erősítik meg, bár mint említém, ezt eldönteni csupán a június 8-án beálló napfogyatkozás alkalmával lehet, ha megfigyeljük a napon végbement eseményeket s azok hatásaiból vonjuk le a következő időjárás minőségét.

Röviden összefoglalva tehát a bekövetkezendő időjárás májusban elég változatos, átlagban hűvös és megfelelőleg csapadékosnak ígérkezik valószínűleg fagygal s a között csomópontok közé eső hosszabb időközökben állandóbb és szebb idővel.

A három nyári hónap kevésbé változatos, szárazabb és melegebbnek ígérkezik, így jó gabona, gyümölcs és bortermésre nyújt kilátást, míg ellenben a takarmány, zöldségfélék gyengébb reményt nyújtanak, sőt a kukoricából is az, amely korai, fog jobb szüretet adni.

Ezen kiállításnak a valószínűsége most a legnagyobb, de mint említém, ezt még a május 25-iki és a június 8-iki csomópontok nagyon módosíthatják. Ezeknek az alakulási processzusára még a jelenleg megfigyelhető adatok kevesek.

Meteor.

Ujdonságok

Szentes, 1899. május 3.

Alakuló közgyűlés. Szentes város képviselőtestületét, az újonnan választott képviselők bevonulásával, f. hó 8-án délelőtt 9 órakor tartandó alakuló közgyűlésre hívta össze Csátság Zsigmond dr. alispán. E közgyűlésen lesznek a szabályrendelet szerű szakbizottságok is megválasztandók.

Ünnepelt tanítónő. Egyike a legszebb ünnepeknek volt f. hó 1-én, a polgári leányiskolában, Csúpáiné Kendermann Erzsébetnek 25 éves itteni tanítónői jubileuma, mert voltaképpen 35 éve immár, hogy a nevezett a tanítónői rögzös pályán hasznos szolgálatokat tesz a nőnevelésnek. Széppé avatta ezt az ünnepet nem csupán az, hogy a város értelmisége egész egyetemességében elismeréssel adózott ezúttal a tanítónő érdemeinek, hanem még inkább az a körülmény, hogy az ünneplő közönségben 25 év előtti volt tanítványaitól a ma levőig képviselve volt minden nemzedék és hogy e volt és jelenlegi tanítványok a szeretet, a hála és elismerés olyan meleg nyilvánulásával fogták körül az ünneplő személyt, mely aranyos világot vet arra a szívjóságra és lelki nemessegre, melylyel az idegenből hozzánk szakadt, nyelvtünket akkor nem is birt, de azóta szívben, lélekben igaz magyar asszonynya átváltozott derék tanítónő a gondjaira bízott leánygyermekeket mindenkor magához bilincselni tudta. Az iskola helyiségei közt egy se volt, mely a nagyszámú ünneplő közönséget befogadni képes volt volna s így az udvaron folyt le a jubiláris ünnep, hol virágokkal ékesítette fel a szeretet az elnöki emelvényt és asztalt, melynél mikor a küldöttségileg meghívott és riadó éljenzéssel fogadott tanítónő megjelent, Burián Lajos

iskolaszéki elnök fogadta őt rövid, tartalmas beszéddel. Ezután a növendékek szép éneke, majd az iskolaszéki elnök üdvözlő beszéde és a városi tanács és közönség nevében Lakos Imre dr. polgármester által tolmácsolat üdvözlő következtek, melyekre az ünneplő mély meghatottsággal rebegte el köszönését. Aztán a volt és jelenlegi tanítványok ovációja következett. Zsoldos Ferencné Nagy Vilma úrasszony nyitotta meg ezek sorát, bejelentve azt is, hogy az ünneplő nevére volt tanítványai alapítványt tesznek az iskolának, majd Sárdy Ida k. a. következett és befejezte a sort a mostani növendékek részéről Szabó Jusztika, kik mindannyian az igaz szeretet melegsétől áthatva, költői lendülettel, a női lélek benső érzésével ünnepezték azt, kinek tudásban, szívmélességekben annyit köszönhetnek. Végül pályatársai nevében Papp Lajosné iskolaigazgató mondott emelkedett szellemű szép üdvözlő beszédet, Sövényházi Antal a csongrádi polg. iskolai tantestület üdvözlő tolmácsolta, a növendékek átadták szép ajándékaikat, az elnök felolvasta az üdvözlő iratokat és a lanykák énekével befejezték nyert a szép ünnep.

Kinevezés h. anyakönyveztőségére. A szentesi állami anyakönyveztőségnél régebben üresedésben levő h. anyakönyveztető állás végre be van töltve. A belügyminiszter ugyanis, a folyamodók közül Kiss Pált nevezte ki az állásra, aki az újabban meghirdetett pályázásnál a kérvényét megújította.

Élítői vendéglős. Kass Gusztáv volt szentesi vendéglős vendéglőjében egy napon meghalt Mayer János nevű pincér, még pedig patkány mérég következtében. A dolog úgy történt, hogy — Mayer pincér gyomor-fájásról panaszkodott a kaszírónak, aki azt a tanácsot adta neki, hogy menjen a főnök irodájába, ott találhat szódabikarabónt, abból vegyen be egy adaggal és akkor elmúlnak a fájdalmai. Mayer megfogadta a tanácsot. Bement a Kass Gusztáv irodájába, ott találta Jankovich Mihánné takarítónt, aki előadta neki a jelzett dobozt a fehér porral. Szerencsétlenségére azonban két egymás mellett levő doboz közül azt vette elő, amelyben Kass Gusztáv patkánymérget tartott és hát ebből vett be egy adagot Mayer pincér, aki reggelre el is pusztult a patkánymérgetől. A szerencsétlen pincér hulláját aztán fölboncolták és a vizsgálat következtében Kass Gusztáv gondatlanságából okozott emberölés miatt került a törvényszék elé. Ebben az ügyben már volt egy végtárgyalás, amelynek folyamán Kass Gusztávot 6 heti fogházra ítélték. A títla ezt az ítéletet feloldotta és új végtárgyalást rendelt el annak a kiderítésére, ha vajon Kasson kívül nem terhel-e még valakit a felelősség a gondatlanság miatt. Ma volt az újabb végtárgyalás, de ez is csak a többiek felmentésével és Kass Gusztáv 6 heti fogházra való elítélésével ért véget. Kass és az ügyész megelégedtek az ítélettel.

Hymen. Gróf Karolyi László ürdönögői uradalomban fényes esküvőre készülnek Iványos Miklós gazdatiszt és törvényhatalmossági bizottsági tag házában. A házi gazdának kedves szép leánya, Jolánka kisasszony e hó 15-én tartja menyegzőjét Klázer Kálmán fővárosi tisztviselővel. Szerencsét és boldogságot kívánunk az új frigyhöz.

El kell menni katonának. Októbernek elsején be kell rukkolni, már csak a nóta kedvéért is, a most besorozott hadfiaknak. A regrutának van hát még ideje az ősz kezdetéig, annál sürgetőbb dolga van azonban az öreg tartalékosnak. A tavaszi fegyvergyakorlatokra egyre másra indulnak a város és vármegye tisztviselői is. A vármegyétől tegnap utazott el Tassó Imre aljegyző, a várostól pedig a nyári időnyire hívták be Papp László közpénztárost, akik mindketten

Gyulan, mint honvédtisztek teljesítik katonai szolgálataikat.

Ebmarás. A nyári hónapok elmaradhatatlan szeszációja, az ebmarás ismét napirendre került. A legújabb sebesült, kit a Dunás V. János kutyája mart meg, Malkóc László, a ki kijelentette, hogy inkább belhal a kutyaharapásba, de ő ugyan azért, hogy magát gyógykezeltesse, Budapestre, a Pasteur intézetbe föl nem megy. Malkócs polgártársunk különben azon jóhiszeműben van, hogy neki kutyabaja, s ha úgy áll a dolog, akkor csakugyan kár volna a fáradsáért, hogy a fővárosba törekedjék. Mi azonban azt hisszük, hogy a dolog lényege azonban az, hogy Malkócs Lászlónak van-e kedve Pestre menni, vagy nincs, hanem az, hogy tényleg veszett kutya volt e az állat, mely a sebet okozta; mert ha az volt, egy emberélet remélhető megmentése kötelességévé teszi a hatóságoknak, hogy Malkócs László kényszer gyógykezelés alá vették, akár tessék neki a pesti út, akár nem.

A karváltott büntetése. Pásztor Antal polgártársunknak nincs szerencséje a disznóhizaláshoz. Mikor már egészen késő alá ért meg ősi malaca, akkor utótt be hozza a veszedelem, fölfordult a fekete hízó. Pásztor uram megcsiratta ugyan a halottját, de nagy bűbánatában megfedekedett az elföldeléséről, s kutyák prédája lett a jobb sorsra érdemes állat. Ez a feledékenység aztán bajba hozta Pásztor Antalt. A rendőrkapitányság; állategészség elleni kihágást látván a mulasztásban, megindította ellene a büntető eljárást, s így Pásztor uram, a kinek már nincs őrizni valója, jövőre legalább majd öröködi a fölött, hogy a törvénnyel ne jöjjön összeütközésbe.

Az pecér és az kutya. Szomorúsággal elegyes vigasgoss jelenet játszódott le tegnap előtt a plectéren. Szereplői: Vas Ferenc kutyapeccér, egy tartózkodási helyére nézve ismeretlen kutya és egyik helybeli rendőr. Vas Ferenc fondor cselzőséggel közelít a piacon ácsorgó ebhez, hogy azt személyes szabadságában előre megfontolt szándéklattal megsértse; a kuvasz jogos önvédelemre irányuló merész elhatározással ugyan azon pillanatban harap bele a pecéré kézbe, mikor az nyakára veti a bősz hurkot. Pecér jajgat kutya vonit, rendőr fut; pecér, kutya és rendőr az őrszobába vonulnak, hol a kutya ütegekben, a pecér pedig rögötni gyógykezelésben részesül. Morál: A világtörténelem kimagaslóbb eseményei megismétlődnek: »Róka fogta csuka, csuka fogta róka, — varga fogta mind a kettőt.«

Csendes Flórián bűnyűje. Szentesen a múlt év folyamán ez a ember rettegésben tartotta a lakosságot. Napról napra követte el vakmerő lopásait, melyek miatt két és fél évi fegyházra ítélte a törvényszék. Társait fölmentették. Ezt az ítéletet most a sazecki kir. tábla is helybenhagyta. A felek a kúriához fölébtek.

Megtaláló kerestetik. Horváth Palné szül. Szabó Apolló helybeli lakos most hó 27-én elvesztette a férje, Horváth Pál nevére a szentesi kölcsönös segélyező-szövetkezet által kiállított betéti könyvcskéjét. Minthogy a megtaláló különben sem veheti föl a betétet, leghegyesebben cselekszik, ha a könyvet vagy a rendőrkapitánysághoz szolgáltatja be, vagy átadja azt a károsultnak, ki a IV. tizedbeli 131. számú házán lakik.

A csongrádi tolvajbánya. Csongrád-megye területén Nemes Sándor és 9 társa mintegy 200 lovat követett el. A törvényszék ezért Nemet 6 évi fegyházra ítélte. A kir. tábla, amelynek ítéletét ma hirdették ki a tolvajok előtt, helybenhagyta az ítéletet. Nemesék felebbtek.

A tolvaj. Trója Lajos és felesége szabad óráikban azzal foglalkoztak, hogy a kisteleki gazdák baromfi udvarát kíméltették. Többek között Gibicz Janostól libákat loptak, melyeknek lekoppasztott tollát tulajdonos kendőjébe kötötték. Most került ügyük, a bűnjel gyanant szolgáló tollakkal együtt a törvényszék elé. Az ügyészség nevében Garis dr. aljegyzés a maga számára reklamáta

a kérdésem bünjelet, de Gibicz felszólalt, hogy övé a kendő.

— Hat akkor hogy vettem át a tolat? — kérdezi az ügyész.

S ezen elűnődtek a törvényszék urai, miközben K o n r a d s h e i m báró elnöknek mentő gondolata támadt. Elővetett egy hasznalatlan ívet és abból „stancizált” csavart. Ebbe belerakta a tollféleket és átnyújtotta az alügyésznek.

A deris epizód után a törvényszék T r o j a Lajost nyolc havi, a feleségét két havi börtönrre ítélte.

— **Pórlujart felszólító.** A S z e n t e s i L a p b a n megindult fiskálshajszától vérvérszemet kapnak az emberek sazt hiszik most már, a fiskális olyan ember, akin minden bolod döfhet büntetlenül jó nagyot. Megindultak hát az elszámolás iránt való nyílt felszólalások, melynek során K a r s a i E r z s é b e t is előáll az újságban, hogy C s a t ó Kálmán ügyvédet megszámloltassa. No szégyen, vesztére ugrott a hajszába, mert az az asszonyság még az ügyvédi munkadíjat se fizette meg, melyre C s a t ó már keresztet is vetett. Most azonban már nem enged a fiskális követelésére végrehajtást kér a beugrott asszonyság ellen.

— **Pályázati hirdelmény.** A h.-m.-vásárhelyi állami óvónőképző intézet I. osztályába az 1899—1900. tanévre 40 oly növendék vétetik fel, kik életük 14 ik évét betöltötték, de a 40-ek meg nem haladtak és ép testalkatúak, jó zenei hallásúak, s a polgári leányiskola IV ik, vagy a felső népiskola II ik osztályát sikeresen bevégezték. A felveendő növendékek, bejárók, vagy bentlakók. A bentlakók lehetnek: ingyenes, féldíjas, vagy egész díjas növendékek. Egyéssz díj egy évi teljes ellátásért 100 frt, a fél díj 50 frt. Ezenkívül tankönyveik és felszerelését 32 frt, mely utóbbi összeget az ingyenes növendékek is lefizetni tartoznak. A felvétel iránt való folyamodványok a nm. vallás- és közokt. Miniszter urhoz czimezve f. é. május hó 31 ik alulirt igazgatóhoz küldendők. A folyamodványhoz csatolandó: keresztlevél, iskolai bizonyítvány, vagy ha a folyamodó még iskolai növendék, az illető igazgatóságtól látogatási bizonyítvány, továbbá erkölcsi, orvosi, véd-himlőöltsési — és szegénységi bizonyítvány. A nem magyar nyelvű bizonyítványok hiteles magyar fordításban melléklendő. Pontos lakáscím szükséges. Felvételi vizsgák mindenkor julius hó első napján tartatnak. H.-M.-Vásárhelyen, 1899 évi május hó 1-én. — Ribiczey Aladár állami óvónőképzőintézet igazgatója.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krtig méterenként — csak akkor valódi ha közvetlen gyárámból rendeltenek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabár és vámentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek, **Henneberg G. selyemgyárjai** (cs. és k. udvar szállító) **Zürichben.**

(1) Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbéllyel ragasztandó. —

Felhívás.

Dr. Schlésinger Károly ügyvéd úrhoz!
Helyben.

Másfél évvel ezelőtt én Önt megbíztam azzal, hogy Gály Sándornál lévő 500 frt követelésemet hajtsa be.

Miután Ön ezen 500 frtről nekem a mai napig sem számolt el, ezennel felhívom Önt, hogy e sorok közlésétől számítva 8 nap alatt az elszámolást annyival inkább ejtse meg, mert ellenkező esetben Önt az alperessel való összejárás miatt fogom felolássa vonatni.

Szentes, 1899. május 3.

Dr. Tasnády Antal.

Irodalom.

A **»Vasárnapi Újság»** április 30-iki száma 20 képpel s a következő tartalommal jelent meg: **»Dr. Bartók György az erdélyi ref. egyházkerület új püspöke»** (arc képpel). Nagy Károlytól. — **»Maros partján.»** Koltémeny Bracsó Gyulától. — **Regénytár:** **»A főkomoronyzó.»** Elbeszélés. Irta Stockton F. R. Angolból, fordította S. A. (képekkel). — **»Vadlilium.»** Regény. Irta Theuriet Andrén (a párisi kiadás eredeti illusztrációival). — **»A nagy szállói diadal felszázados emlékkünnepe»** (képpel Hary Gyula rajza után). — **»A nagy-szállói csafára.»** Büttner Emil levele 1849. április 21-éről. — **»Komárom fölmentése.»** Viszamelekezés 1849. április 26-ára. Régi honvédtől. — **»Vetter tabornok özvegye»** (arc képpel). — **»Nemzetközi kiállítás a múcsarnokban»** (képekkel báró Mednyánszky László és Tornai Gyula festményei és Róna József szoborműve után). — **»Az ó-kori görög művészet»** (képekkel a Franklin-Társulat és Révai-testvérek kiadásában megjelenő **»Nagy Képes Világtörténet»**ből). — **»Az orosházi iparkiallítás»** (képekkel). Dr. Kovács Gyulától. — **»Torkos László»** (arc képpel). — **»Ünnepi dal.»** Torkos László mellszobrának megkoszorúzására. Koltémeny Dalmady Győzőtől. — **»Mamduh Mazlin Gazél pasa, török belügyminiszter»** (arc képpel). — **Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyesületek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.**

A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyed évre 2 frt, a **»Politikai Újságok»** kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-u.) Ugyanitt megrendelhető a **»Képes Néplap»** legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.

Vasúti menetrend.

H.-M.-Vásárhely—Szolnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 07 p. délután és 8 óra 10 p. este.
Mindszentről indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 08 p. délután és 9 óra 17 p. éjjel.
Szegvárról indul 9 óra 10 p. délelőtt, 5 óra 30 p. délután és 9 óra 40 p. éjjel.
Szentesre érkezik 9 óra 30 p. délelőtt, 5 ó. 49 p. délután és 10 órakor éjjel.
Szentesről indul 5 óra 55 p. reggel, 11 óra 16 p. délelőtt és 6 óra 09 p. este.
Tökérről indul 6 óra 14 p. reggel, 11 óra 36 p. délután és 6 óra 26 p. este.
Kun-Szent-Mártonból indul 7 óra 11 p. reggel, 12 óra 35 p. délután és 7 óra 27 p. este.
Tisza-Földváról indul 8 óra 01 p. reggel, 1 óra 29 p. délután és 8 óra 14 p. este.
Pusztá-Tenyőről indul 9 óra 05 p. délelőtt, 2 óra 40 p. délután és 9 óra 19 p. éjjel.
Szolnokra érkezik 10 órakor délelőtt, 3 óra 42 p. délután és 10 óra 06 p. éjjel.

Szolnok—H.-M.-Vásárhely.

Szolnokról indul 3 óra 55 perckor éjjel, 11 óra 36 p. délelőtt és 4 óra 48 p. délután.
Pusztá-Tenyőről indul 4 óra 45 p. éjjel, 12 óra 21 p. délután és 5 óra 35 p. délután.
Tisza-Földváról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 48 p. délután és 6 óra 42 p. este.
Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 10 p. reggel, 2 óra 44 délután és 7 óra 38 p. este.
Tökérről indul 7 óra 41 p. reggel, 3 óra 16 p. délután és 8 órakor este.
Szentesre érkezik 8 óra 15 p. reggel, 3 óra 45 p. délután és 8 óra 30 p. este.
Szentesről indul 4 óra 50 p. éjjel, 8 óra 45 p. reggel és 4 57 órakor délután.
Szegvárról indul 5 óra 13 p. reggel, 9 óra 09 p. délelőtt és 5 óra 29 p. délután.
Mindszentről indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 45 p. délelőtt és 6 óra 05 p. este.
Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 p. reggel, 10 ó. 37 p. délelőtt és 6 óra 57 p. este.

Csongrád—Félegyháza—Szeged.

Csongrádról indul 9 ó. 20 p. d. e., 1 ó. 55 p. d. u. Félegyházára érkezik 10 ó. 20 p. d. e., 2 ó. 50 p. d. u. Szegedre érkezik 1 ó. 47 p. d. u., 5 ó. 53 p. d. u. Agyórról indul 7 óra 38 p. reggel, 11 ó. 6. 35 p. délelőtt, 4 óra 22 p. délután, 10 ó. 03 p. éjjel.

Szegedre érkezik 7 óra 55 p. reggel, 11 ó. 48 p. délelőtt, 4 óra 35 p. délután, 10 ó. 20 p. éjjel.

Szeged—Félegyháza—Csongrád.

Szegedről indul 10 órakor d. e., 1 ó. 14 p. d. u. Félegyházára érkezik 11 ó. 04 p. d. e., 2 ó. 45 p. d. u. Félegyházáról indul 12 ó. 30 p. d. u., 5 ó. 30 p. d. u. Csongrádra érkezik 1 ó. 25 p. d. u., 6 ó. 30 p. este.

Szeged—B.-Csaba.

Szegedről ind. 3 ó. 45 p. éjjel, 10 óra 25 p. reggel 3 órakor délután, 6 óra 40 p. este.
Agyórról indul 4 óra 02 p. éjjel, 10 óra 38 p. délelőtt, 3 óra 14 p. délután, 7 óra 05 p. este.
Vásárhelyre érkezik 4 óra 39 p. éjjel, 11 ó. 1 p. délelőtt, 3 ó. 46 p. délután, 7 óra 50 p. este.
Vásárhelyről indul 4 óra 44 p. éjjel, 11 óra 05 p. délelőtt, 7 óra 57 p. este.
Orosházára; érk. 5 ó. 32 p. reggel, 11 ó. 48 p. délelőtt, 9 ó. 28 p. éjjel.
Orosházáról indul 5 óra 41 p. reggel, 11 óra 54 p. délelőtt, 9 óra 38 p. éjjel.
B.-Csabára érkezik 6 óra 35 reggel, 12 óra 49 p. délután, 11 óra 10 p. éjjel.

B.-Csaba—Szeged.

B.-Csabáról indul 4 óra 44 p. éjjel, 2 óra 10 p. délután és 7 ó. 22 p. este.
Orosházára érk. 5 ó. 40 p. reggel, 3 ó. 03 p. délután és 8 ó. 28 p. este.
Orosházáról indul 5 óra 50 p. reggel, 3 óra 10 p. délután, 8 óra 32 p. este.
Vásárhelyre érkezik 6 óra 53 p. reggel, 3 óra 55 p. délután, 9 óra 21 p. éjjel.
Vásárhelyről indul 7 órakor reggel, 11 óra 02 p. délelőtt, 4 órakor délután, 9 óra 26 p. este.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: **Dr. MATÉFFY FERENC**
Társ-szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Árlejtési hirdetmény.

A szentesi központi takarékpénztár részvénnytársaság piactéri háztelkén Komor Marcel műépítész tervei szerint építendő egy emeletes ház építésénél előforduló munkálatokra szakaszintéri külön-külön zártájanlati verseny tartatik. Felhivatnak ennél fogva vállalkozni szándékozók, hogy megfelelő ajánlataikat folyó hó 6-ik napjának déli 12 órájáig az intézet helyiségébe adják be, — ahol is a terv és költségvetés megtekinthető.

Szentesen, 1899. évi május hó 3.

Az igazgatóság.

Épület-eladás.

A piactéri Neuman-féle ház május hó 4-én csütörtökön reggel 9 órakor szakaszonként fog eladatni, oly feltétel mellett, hogy a vétel jóváhagyása után a vevő köteles 8 nap alatt a lebontást eszközölni és az anyagot elszállíttatni. Az eladás bánatpénz letétele mellett a helyszínén történik.

A Szentesi Közp. Takarékp. igazgatósága.

Kiadó lakások.

A szentesi ágost. hitv. ev. egyház mai paplakán május hó végével **bolthelyiségek** esetleg **magán lakások** lesznek kiadók.

3—1

Molecz Lajos,
egyházi gondnok.